

שפת C++ – תרגיל 3

Template class, exceptions, Move Semantics, STL and Multithreading

תאריך הגשה: יום ראשון 25.09.16 עד שעה 23:55

הגשה מאוחרת (בהפחתת 10 נקודות): יום שני עד שעה 23:55¹

תאריך ההגשה של הבוחן: יום ראשון 25.09.16 עד שעה 23:55

1. הנחיות חשובות:

1. בכל התרגילים יש לעמוד בהנחיות הגשת התרגילים וסגנון כתיבת הקוד. שני המסמכים נמצאים באתר הקורס – הניקוד יכלול גם עמידה בדרישות אלו.
2. בכל התרגילים עליכם לכתוב קוד ברור. בכל מקרה בו הקוד שלכם אינו ברור מספיק עליכם להוסיף הערות הסבר בגוף הקוד. יש להקפיד על תיעוד (documentation) הקוד ובפרט תיעוד של כל פונקציה.
3. בכדי שתוכלו להגיש באיחור עם קנס, עליכם לסמן זאת בלינק התרגיל לפני מועד ההגשה.
4. למי שיש אישור להגשה מאוחרת, אין להגיש בקישור להגשה הרגילה. **מי שיגיש קבצים בשני הלינקים מסתכן בהורדת ציון משמעותית.**
5. אין להגיש קבצים נוספים על אלו שתדרשו.
6. עליכם לקמפל עם הדגלים -Wall -Wextra -pthread -Wvla -std=c++11 ולוודא שהתוכנית מתקמפלת ללא אזהרות, תכנית שמתקמפלת עם אזהרות תגרור הורדה בציון התרגיל. למשל, בכדי ליצור תוכנית מקובץ מקור בשם ex1.cpp יש להריץ את הפקודה:

g++ -Wextra -Wall -Wvla -pthread -std=c++11 ex1.cpp -o ex1

7. עליכם לוודא שהתרגילים שלכם תקינים ועומדים בכל דרישות הקימפול והריצה במחשבי בית הספר (מחשבי האקווריום, לוי, השרת river). בפרט, המחשבים שעליהם מתבצעת הבדיקה, צריכים להיות 64 ביט².
  8. לאחר ההגשה, בדקו את הפלט המתקבל בקובץ ה-PDF שנוצר מהpresubmission script בזמן ההגשה. באם ישנן שגיאות, תקנו אותן על מנת שלא לאבד נקודות. שימו לב! תרגיל שלא יעבור את הpresubmission script ציונו ירד משמעותית (הציון יתחיל מ-50, ויוכל לרדת) ולא יהיה ניתן לערער על כך.
  9. בדיקת הקוד לפני ההגשה, גם על ידי קריאתו וגם על ידי כתיבת בדיקות אוטומטיות עבורו היא אחריותכם. חישבו על מקרי קצה לבדיקת הקוד.
- קבצי בדיקה לדוגמה ניתן למצוא פה: ~slabcpp/www/ex1/tests_examples.tar

¹ ניתן להגיש באיחור נוסף, עד יום ראשון בקנס של 20 נקודות.

² ניתן לוודא שהמחשב עליו אתם עובדים הנו בתצורת זז באמצעות הפקודה "uname -a" ויודא כי הארכיטקטורה היא 64, למשל אם כתוב x86_64.

שימוש בקבצים אלו הוא באחריותכם. במהלך הבדיקה הקוד שלכם ייבדק מול קלטים נוספים לשם מתן הציון.

10. הגשה מתוקנת - לאחר מועד הגשת התרגיל ירצו הבדיקות האוטומטיות ותקבלו פירוט על הטסטים בהם התוכנית שלכם נכשלה. לשם שיפור הציון יהיה ניתן להגיש שוב את התרגיל לאחר תיקוני קוד קלים ולקבל בחזרה חלק מהנקודות - פרטים מלאים מופיעים בהנחיות הקורס באתר.

11.

2. הנחיות חשובות לכלל התרגילים בקורס C++

1. הקפידו להשתמש בפונקציות ואובייקטים של C++ (למשל new, delete, cout) על פני פונקציות של C (למשל malloc, free, printf).
2. בפרט השתמשו במחלקה string (ב-std::string) ולא במחרוזת של C (char *).
3. יש להשתמש בספריות סטדנרטיות של C++ ולא של C אלא אם כן הדבר הכרחי (וגם אז עליכם להוסיף הערה המסבירה את הסיבות לכך).
4. הקפידו על עקרונות Information Hiding – לדוגמא, הקפידו כי משתני המחלקות שלכם מוגדרים כמשתנים פרטיים (private).
5. הקפידו לא להעתיק by value משתנים כבדים, אלא להעבירם (היכן שניתן) by reference.
6. הקפידו מאוד על שימוש במילה השמורה const בהגדרות המתודות והפרמטרים שהן מקבלות:
7. המתודות שאינן משנות פרמטר מסויים – הוסיפו const לפני הגדרת הפרמטר.
8. מתודות של מחלקה שאינן משנות את משתני המחלקה – הוסיפו const להגדרת המתודה.
9. שימו לב: הגדרת משתנים / מחלקות ב- C++ כקבועים הוא אחד העקרונות החשובים בשפה.
10. הקפידו על השימוש ב- static, במקומות המתאימים (הן במשתנים והן במתודות).
11. הקפידו לשחרר את כל הזיכרון שאתם מקצים (השתמשו ב-valgrind כדי לבדוק שאין לכם דליפות זיכרון).

3. הנחיות ספציפיות לתרגיל זה:

1. בתרגיל זה הינכם רשאים (ואף נדרשים) להשתמש ב-STL, לדוגמא vector יכול לעזור.
2. בתרגיל זה חל איסור על שימוש ב- new ו- delete.
3. עליכם להתמודד עם כישלון הקצאות זיכרון באמצעות מנגנון ה-exceptions. החריגות שאתם זורקים, צריכות לרשת מ-std::exception ולהיות אינפורמטיביות.
4. הוסיפו לתיעוד כל פונקציה איזו שגיאה היא זורקת ובאילו מצבים, תעדו גם אם השגיאה עלולה להיזרק מפונקציה מובנית או מספרייה שאתם משתמשים בה.

4. Matrix :

(1) רקע

- (a) מחלקה גנרית של מטריצה, כלומר איברי המטריצה הם מטיפוס גנרי. המחלקה תוכל גם לשמש כקונטיינר לכל טיפוס שהוא (בדומה ל `std::list` ו `std::vector` הגנריים המסוגלים להכיל איברים מכל טיפוס שהוא) המייצג מספרים עם פעולות חשבון מוגדרות מראש, המחלקה תדע לבצע פעולות חישוב של מטריצות. עליכם לכתוב את הקובץ `Matrix.hpp` שיכיל את ההצהרה והמימוש של המחלקה הגנרית `Matrix`.
- (b) ניתן ליצור מטריצה מכל טיפוס `T` אשר יש לו מימוש לאופרטורים `+`, `-`, `++`, `--`, `*`, `=`, `<<`, `>>`, וכן מימוש של בנאי העתקה ובנאי האפס (מקבל 0 כארגומנט וייצור את איבר האפס של המחלקה). למשל `int` או `double`. לכל טיפוס עשויה להיות דרך שונה לחישוב פעולות החשבון, לייצוג כמחרוזת, ואיבר אפס משלו.

(2) יישום הממשק `Matrix`

- (c) בקובץ `Matrix.hpp` עליכם להגדיר את המחלקה `Matrix`, שתתאר מטריצה גנרית, שאיבריה מטיפוס כל שהוא (כפי שהוגדר לעיל).
- (d) המימושים לפונקציות המחלקה יהיו בקובץ `Matrix.hpp`. ויכללו את הפונקציות הבאות:
- בנאי ברירת מחדל (ללא ארגומנטים) - המחזיר מטריצה ממימד 1×1 המכילה את איבר ה-0.
  - בנאי המקבל את מימדי המטריצה
- ```
Matrix(unsigned int rows, unsigned int cols)
```
- ומאתחל מטריצה בגודל הנתון שכל התאים בה מכילים את איברי האפס.
- בנאי העתקה.
  - בנאי העברה (move constructor)
  - בנאי הממש את החתימה הבאה:
- ```
Matrix(unsigned int rows, unsigned int cols, const vector<T>& cells)
```
- ומאתחל מטריצה בגודל הנתון המכילה את איברי הוקטור הנתון. סדר האיברים בווקטור תואם את סדר המעבר על איברי המטריצה באמצעות האיטרטור (ראו להלן). עליכם להניח של-`T` יש בנאי העתקה.
- destructor.
  - אופרטור השמה (`'='`) לשם ביצוע פעולת השמת מטריצה. אופרטור זה מאפשר שינוי של המטריצה המיוצגת על ידי האובייקט שמשמאל לסימן ה-`'='`, כך שתהיה זהה למטריצה המיוצגת על ידי האובייקט המועבר כפרמטר (מימין לסימן ה-`'='`). זכרו: פעולת ההשמה גורמת להיווצרות עותק זהה ובלתי תלוי.

- אופרטור חיבור ('+ ') שערך ההחזרה שלו non-const לשם ביצוע פעולות חיבור מטריצות.
- (בנוס - על אופרטור זה לתמוך גם במימוש מקבילי - ראו בהמשך).
- אופרטור חיסור (' - ') שערך ההחזרה שלו non-const לשם ביצוע פעולות חיסור מטריצות..
- אופרטור כפל (' * ') שערך ההחזרה שלו non-const לשם ביצוע פעולות כפל מטריצות - עליכם להשתמש באלגוריתם הנאיבי של כפל מטריצות - Iterative Algorithm³.
- (בנוס - על אופרטור זה לתמוך גם במימוש מקבילי - ראו בהמשך)
- אופרטורי השוואה (' == ' ו- ' != ') לשם ביצוע פעולות השוואת מטריצות.
- פונקצית שחלוף בשם trans. הפונקציה אינה משנה את האובייקט עליו היא הופעלה, אלא מחזירה אובייקט חדש.
- פונקצייה בשם isSquareMatrix שמחזירה true אם המטריצה ריבועית.
- מימוש אופרטור '<<' לשם הדפסת המטריצה עם אובייקט ostream באופן הבא:
כל שורת ערכים מודפסת בשורה נפרדת, ו tab מפריד בין הערכים (גם לאחר הערך האחרון בשורה). ראו את הפלט לדוגמה של פתרון בית הספר והשוו בעזרת diff כדי לוודא שהמחרוזת אותה אתם מדפיסים היא נכונה.
- אופרטור ( ) המקבל כפרמטרים (unsigned int,unsigned int) ומחזיר את הערך בתא [row,col]. יש לממש גרסאות const ו-non-const לאופרטור זה (חישוב מה צריך להיות ערך ההחזרה בכל אחד מהמקרים).
- איטרטורים: עליכם לממש את הפונקציות begin ו- end כך שהן יחזירו ערכים המתאימים לאיטרטור העובר על כל המטריצה. על איטרטור זה להיות **const** (כלומר הוא איננו מאפשר לשנות את איברי המטריצה) ועליו לממש את ה concept של Bidirectional Iterator (חפשו באינטרנט את הממשק התואם לסטנדרט c++11). כלומר, יש לממש את המתודות הבאות:
  - מתודה בשם begin() המחזירה איטרטור על כל תאי המטריצה לפי הסדר הרגיל, המתחיל בתחילת המטריצה:
$$(0,0) \rightarrow (0,1) \rightarrow \dots \rightarrow (0,col-1) \rightarrow (1,0) \rightarrow \dots \rightarrow (row-1,col-1)$$
  - מתודה בשם end() המחזירה איטרטור המצביע לסוף המטריצה כמקובל בסטנדרט.- פונקציות rows() ופונקציית cols(), המחזירות בהתאם את מספר השורות והעמודות במטריצה.

- בנוסף תוכלו להוסיף עוד פונקציות ציבוריות או פרטיות כרצונכם, לפי מה שנראה לכם שימושי למחלקה.

(e) טיפים והנחיות:

- המימוש הפנימי של המטריצה ישפיע על מימוש הדרישות לעיל, ובחירה נכונה יכולה לחסוך לכם מעט עבודה.
  - כל הפונקציות המתאימות מבצעות את הפעולה המתמטית המקבילה להגדרתם.
  - בכל מקרה בו לא ניתן לבצע את הפעולה עליכם לזרוק חריגה עם הסבר מתאים (למשל הכפלת מטריצות ממימדים לא תואמים). אין חובה שההסבר יתאם במדויק לפתרון בית הספר, אבל עליכם לספק הסבר אינפורמטיבי והגיוני כלשהו באמצעות מנגנון החריגות.
  - באופרטור '=' מתבצע עדכון האובייקט השמאלי. חישבו היטב מה קורה מבחינת הזכרון כאשר המטריצה משנה את מימדיה עקב פעולה זו.
  - הממשק המדויק (החתימות של הפונקציות) לא מוכתב לכם ונתון להחלטתכם, אבל ברוב המקרים ישנה דרך עיקרית אחת שהיא הטובה ביותר להגדרת הפונקציה. חישבו למשל על:
    - האם על הפונקציה להיות מוגדרת כ `const`.
    - האם הארגומנט צריך להיות מועבר `by reference` או `by value`, או אולי כדאי להשתמש במצביע. האם הארגומנט צריך להיות מוגדר כ `const`?
    - האם ערך ההחזרה צריך להיות מוגדר כ `const`, והאם הוא מועבר `by reference` או `by value`.
    - חישבו איך האופרטור שאתם מממשים פועל על טיפוסים מובנים בשפה ונסו להתחקות אחרי זה במימוש שלכם עבור המטריצה.
- כמו כן, עליכם לוודא שהממשק שלכם תואם את הדרייבר `GenericMatrixDriver.cpp` שמסופק לכם (ואת הדרייבר `BonusParallelChecker.cpp` במידה ומימשתם את הבונוס).

(3) מימוש טיפוס `Complex`

- (a) מימשנו עבורכם את המחלקה `Complex` בקובץ `Complex.cpp` לפי הממשק הנתון בקובץ `Complex.h`. זוהי מחלקת מספרים מורכבים אשר תוכלו לבדוק באמצעותה את המימוש שלכם למטריצה הגנרית.
- (b) אין להגיש קבצים אלו.

(4) התמחות (specialization).

(a) בנוסף למימוש הגנרי של המחלקה Matrix, עליכם להוסיף לקובץ Matrix.hpp גם מימוש ספציפי אחד: מימוש אלטרנטיבי לפונקציה trans, המחשבת את הצמוד⁴ של המטריצה (הכוונה למטריצה צמודה הרמטית ולא קלאסית), עבור המקרה בו הטיפוס של האיברים הוא Complex.

(5) בונס 10 נק' - תיכנות מקבילי:

שימו לב! על אף שחלק זה של התרגיל הוא בונס תיכנות מקבילי הוא חלק מהחומר לבחינה.

- (a) עליכם לספק מימוש מקבילי לאופרטורים + ו- *.
- (b) רקע - עיבוד מקבילי הוא עיבוד בו זמנית של מטלה מסוימת על ידי מספר מעבדים או מספר ליבות, כאשר היא מפוצלת בהתאם, כדי להגיע לתוצאות מהר יותר משיטה של עיבוד טורי. הרעיון מבוסס על העובדה שניתן בדרך כלל לפצל את תהליך הפתרון של בעיה כלשהי למספר מטלות קטנות יותר, שאותן ניתן לבצע בו-זמנית, עם מידה מסוימת של תיאום. בתרגיל זה נתרגל מעט תיכנות מקבילי ונטעם על קצה המזלג את היתרונות והחסרונות שלו.
- (c) עליכם להגדיר במחלקה Matrix מתודה סטטית בשם setParallel המקבלת ארגומנט מסוג bool. במידה והארגומנט הוא true, לאחר הקריאה למתודה עם הערך true, פעולות הכפל/חיבור של מטריצות יתבצעו באמצעות תכנות מקבילי. קריאה למתודה עם ארגומנט false תחזיר את המחלקה להתנהגות הדיפולטיבית שלה, בה יתבצעו פעולות כפל/חיבור באופן טורי (כרגיל).
- (d) בעקבות כל קריאה למתודה שמשנה את התנהגות המחלקה עליכם להדפיס את ההודעה הבאה:

Generic Matrix mode changed to (Parallel|non-Parallel) mode.

ההודעה תודפס רק אם היה שינוי בהתנהגות המחלקה יחסית למצב הנוכחי.

(e) על מנת להקל עליכם ובכדי שהביצועים שלכם יהיו דומים, אתם נדרשים לשמור על הכללים הבאים:

- המתודות אותן אתם נדרשים לממש גם במוד מקבילי, הן אופרטורי הכפל (*) והחיבור (+) בלבד.
- על מנת למנוע הסתבכויות מיותרות, עליכם להשתמש באלגוריתם הנאיבי של כפל מטריצות - Iterative Algorithm⁵, גם למימוש הטורי (רגיל) וגם למימוש המקבילי.
- בכל הפעולות הנ"ל על התכנות המקבילי להתבצע עבור כל שורה במטריצת התוצאה במקביל (כלומר, שימוש ב thread נפרד לכל חישוב שורה במטריצת תוצאה).

⁴ https://en.wikipedia.org/wiki/Conjugate_transpose

⁵ https://en.wikipedia.org/wiki/Matrix_multiplication_algorithm#Iterative_algorithm

(f) השוואת עיבוד מקבילי וטורי:

- בחלק זה של התרגיל אנו נשווה את התנהגות של התכנות המקבילי אל התכנות הטורי, וננסה לזהות חלק מהיתרונות והחסרונות שלהם.
- לשם כך מסופקים לכם:

○ קובץ בשם BonusParallelChecker.cpp

○ 2 קבצי קלט המכילים נתונים באמצעותם תתבצע ההשוואה:

~slabcpp/www/sets/big.txt

~slabcpp/www/sets/small.txt

(big.txt קובץ גדול ואנו מציעים לקרוא אותו ישירות מהנתיב המסופק)

- אנו נשתמש ב-BonusParallelChecker על מנת להשוות את זמן הריצה במצב העיבוד הטורי אל מול מצב העיבוד המקבילי, עבור כל אחד מקבצי הקלט.
- אנו נעשה את ההשוואה הזו על 2 קבצי הנתונים וננסה להבין האם יש הבדלים בניהם ומהם הגורמים לכך.
- הוראות שימוש:

○ בצעו קומפילציה ו-linkage עם הדגלים '-O':

```
g++ -std=c++11 -Wextra -Wall -pthread -Wvla -O -DNDEBUG  
BonusParallelChecker.cpp Complex.cpp -o ParallelChecker
```

הדגל -O אומר לקומפיילר לבצע אופטימיזציות על הקוד כך שירוך מהר יותר.
בדוגמא זו ביצענו את הקומפילציה וה-linkage בשורה אחת, הדבר אינו הכרחי (אך מפשט את החיים במקרה זה).

- הריצו את התכנית שנוצרה על 2 הקבצים של הנתונים וודאו שהיא פועלת בצורה תקינה וכי אתם מבינים כיצד להשתמש בה.

- סכמו את הערך המודפס עבור כל אחת מהפעולות בטבלה הבאה, בקובץ ה-README.

big		small		
*	+	*	+	
				מקבילי
				טורי

• ענו בקובץ ה README על השאלות הבאות:

(i) האם יש הבדל בין 2 הסטים של הנתונים? באיזה מצב התכנית רצה מהר יותר? ממה נובע הבדל זה?

(ii) האם יש הבדל בין פעולות החיבור והחיסור, אל מול הכפל? ממה נובע הבדל זה?

(6) הדרייבר GenericMatrixDriver

(a) לרשותכם דרייבר בשם GenericMatrixDriver.cpp שבדק באופן בסיסי את המחלקה הגנרית שלכם. אתם מוזמנים להשתמש בו ולשנותו כרצונכם.

(b) אתם מוזמנים לקמפל ולהריץ אותו ביחד עם הספריה שלכם.

(c) אין להגיש קובץ זה.

5. חומר עזר:

1. את פתרון הבית ספר ניתן למצוא ב:

~slabcpp/www/ex3/schoolSol.tar

2. את קבצי התרגיל ניתן למצוא ב:

~slabcpp/www/ex3/ex3_files.tar

בדקו את תכניתכם וודאו שהפליטים שלכם זהים לאלה של פתרון בית הספר. אתם יכולים לייצר קבצי קלט רבים נוספים כדי לבדוק מקרים נוספים, ולהשוות את הפלט של התכנית שלכם עם פליטים של תלמידים אחרים, או עם הפלט שנוצר כשאתם נותנים את הקלט הזה לקובץ הריצה של פתרון בית הספר.

3. ביצוע overloading ב-C++:

http://www.cprogramming.com/tutorial/operator_overloading.html

http://en.wikipedia.org/wiki/Operators_in_C_and_C%2B%2B

<http://www.cplusplus.com/reference/set/set/operators/>

6. הגשה:

1. עליכם להגיש קובץ tar בשם ex3.tar מכיל את כל הקבצים הנדרשים לקימפול התוכנית שלכם ואת הקבצים הבאים:

• Matrix.hpp

• קובץ Makefile התומך בפקודות הבאות:

○ make Matrix - יצירת Matrix.hpp.

○ make clean - ניקוי כל הקבצים שנוצרו באמצעות פקודות ה-makefile.

○ הרצת make ללא פרמטרים, תייצר את GenericMatrixDriver ותריץ אותו.

• README רק במידה ומימשתם בנוס - עם התשובות לשאלות של העיבוד המקבילי.

• extension.pdf - רק במקרה שההגשה היא הגשה באיחור.

אין להגיש את הקבצים הבאים:

GenericMatrixDriver.cpp, BonusParallelChecker.cpp, Complex.h, Complex.cpp

שימו לב! אל אף שאתם יכולים להוסיף קבצים נוספים כרצונכם, המנעו מהוספת קבצים לא רלוונטיים (גם בכדי להקל על הבדקים, וגם בכדי שציונכם לא יפגע מכך). אנו נוריד נקודות למי שיגיש קבצים שאין בהם כל צורך.

1. ניתן ליצור קובץ tar כדרוש על ידי הפקודה:

```
tar cvf <tar name> <files>
```

2. לפני ההגשה, פתחו את הקובץ ex3.tar בתיקיה נפרדת וודאו שהקבצים מתקמפלים ללא

שגיאות וללא אזהרות. וודאו שההגשה שלכם עוברת את ה-presubmission script ללא

שגיאות או אזהרות.

```
~slabcpp/www/ex3/presubmit_ex3
```

3. אתם יכולים להריץ בעצמכם בדיקה אוטומטית עבור סגנון קידוד בעזרת הפקודה:

```
~slabcpp/www/codingStyleCheck <code file or directory>
```

כאשר <directory or file> מוחלף בשם הקובץ אותו אתם רוצים לבדוק או תיקייה שיבדקו כל הקבצים הנמצאים בה (שימו לב שבדיקה אוטומטית זו הינה רק חלק מבדיקות ה-codingStyle)

4. דאגו לבדוק לאחר ההגשה את קובץ הפלט (submission.pdf) וודאו שההגשה שלכם

עוברת את ה-presubmission script ללא שגיאות או אזהרות.

בהצלחה!